

O PLUSCUAMPERFECTO

O pluscuamperfecto tradúcese exactamente igual que o mesmo tempo en galego e castelán. A diferenza é que, en galego, consérvase esta forma non perifrástica, mentres que no castelán utilizamos unha construción co verbo auxiliar en **imperfecto** (“había”) e o pretérito do verbo. É verdade que, ás veces, en galego tamén usamos construcións como o verbo *ter* en imperfecto (“tiña”) + pretérito.

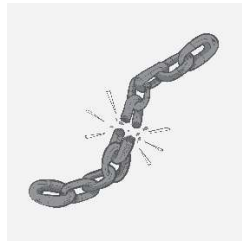
Indica que unha acción xa sucedera tempo antes dunha acción pasada. É un “pasado do pasado”.

Para lembrar as desinencias deste tempo, veremos que coinciden co **imperfecto de indicativo do verbo *sum***. Deste xeito, estas desinencias únense ao tema de perfecto.

1ª CONXUGACIÓN

libero, **āvi**, ātum “soltar, liberar”. **Pluscuamperfecto de Indicativo Activo.**

1 S	-eram	<i>liberav-eram</i>
2 S	-eras	<i>liberav-eras</i>
3 S	-erat	<i>liberav-erat</i>
1 P	-eramus	<i>liberav-eramus</i>
2 P	-eratis	<i>liberav-eratis</i>
3 P	-erant	<i>liberav-erant</i>

2ª CONXUGACIÓN

persuadeo, **persuasī**, persuasum “persuadir, convencer”. **Pluscuamperfecto de Indicativo Activo.”**

1 S	-eram	<i>persuas-eram</i>
2 S	-eras	<i>persuas-eras</i>
3 S	-erat	<i>persuas-erat</i>
1 P	-eramus	<i>persuas-eramus</i>
2 P	-eratis	<i>persuas-eratis</i>
3 P	-erant	<i>persuas-erant</i>

3ª CONXUGACIÓN

pereo, **periī**, -“perecer, morrer, desaparecer”. **Pluscuamperfecto de Indicativo Activo.”**

1 S	-eram	<i>peri-eram</i>
2 S	-eras	<i>peri-eras</i>
3 S	-erat	<i>peri-erat</i>
1 P	-eramus	<i>peri-eramus</i>
2 P	-eratis	<i>peri-eratis</i>
3 P	-erant	<i>peri-erant</i>

4ª CONXUGACIÓN

convenio, **conveni**, - “xuntarse, reunirse”. **Pluscuamperfecto de Indicativo Activo.”**

1 S	-eram	<i>conven-eram</i>
2 S	-eras	<i>conven-eras</i>
3 S	-erat	<i>conven-erat</i>
1 P	-eramus	<i>conven-eramus</i>
2 P	-eratis	<i>conven-eratis</i>
3 P	-erant	<i>conven-erant</i>

VERBO SUM E POSSUM

Seguen o mesmo esquema, polo cal:

	<i>SUM</i>	<i>POSSUM</i>
1 S	<i>fuera</i> m	<i>potuera</i> m
2 S	<i>fuera</i> s	<i>potuera</i> s
3 S	<i>fuera</i> t	<i>potuera</i> t
1 P	<i>fuera</i> mus	<i>potuera</i> mus
2 P	<i>fuera</i> tis	<i>potuera</i> tis
3 P	<i>fuera</i> nt	<i>potuera</i> nt

EXERCICIOS:

1. TRADUCE AO GALEGO OU CASTELÁN

posuerant		ceperas	
rogaveramus		fueram	
tenueram		crediderant	
superaverat		potueramus	
tradideratis		reliquerat	

pōno, is, ere, posui, situm: 1. colocar 2. depositar
3. colocar, preparar 4. instalar 5. presentar, establecer

rōgo, as, are: preguntar, rogar

tēnō, es, ere, ui, tentum: 1. ter, coller, suxeitar
2. ter, dirixir 3. chegar a 4. ter, conseguir, gañar 5. comprender, conter 6. entender, coñecer 7. posuír, ter o poder, gobernar 8. ocupar, ter no seu poder, habitar 9. mandar, gobernar, ser xefe de 10. defender, manter, gardar

sūpĕro, as, are: superar, vencer

trādo, is, ere, didi, ditum: 1. transmitir, entregar, dar 2. ensinar, comunicar

cāpio, is, ere, cepi, captum: coller

crĕdo, is, ere, didi, ditum: I. 1. confiar en 2. ter por verdade 3. crer II. ter confianza, fiarse

rĕlīnquo, is, ere, reliqui, relictum: deixar, abandonar

2. TRADUCE AO GALEGO OU CASTELÁN

<i>reges urbem Romam olim habuerant.</i>	
<i>multos annos servi fuera</i> mus.	
<i>ancilla subito clamavit. nuntium enim tandem viderat.</i>	
<i>maritum bonum invenire numquam potuerat.</i>	
<i>ego manebam; tu tamen fugeras.</i>	

<i>dux regnum filio tandem tradiderat.</i>	
<i>serui omnem cibum in hortum portaverant.</i>	
<i>iter longum dif cileque fuit. iuvenes enim decem horas ambulaverant.</i>	
<i>fuerat bellum saevum multos annos sed pacem tandem fecimus.</i>	
<i>cur amicum vestrum de periculo non monueratis?</i>	

OS NUMERAIS

Igual que en castelán e en galego, temos dous tipos de numerais:

- Cardinais: cantos hai.
- Ordinais: en que orde están.

CARDINAIS

Adoitan aparecer diante dos seus nomes: *duae feminae, quattuor villae*.

							
I	unus, una, unum	uno	un	uno	um	un	unu
II	duo, duae, duo	dos	dous	due	dois	deux	doi
III	tres, tria	tres	tres	tre	três	trois	trei
IV	quattuor	cuatro	catro	quattro	quatro	quatre	patru
V	quinque	cinco	cinco	cinque	cinco	cinq	cinci
VI	sex	seis	seis	sei	seis	six	şase
VII	septem	siete	sete	sette	sete	sept	şapte
VIII	octo	ocho	oito	otto	oito	huit	opt
IX	novem	nueve	nove	nove	nove	neuf	nouă
X	decem	diez	dez	dieci	dez	dix	zece
C	centum	cien	cen	cento	cem	cent	o sută
M	mille (pl.: milia)	mil	mil	mille	mil	mille	o mie

Só se declinan os seguintes numerais: 1, 2, 3 e 1000.

	I			II			III		M	
	M	N	F	M	N	F	M/F	N	SG	PL
Nom.	<i>unus</i>	<i>unum</i>	<i>una</i>	<i>duo</i>	<i>duo</i>	<i>duae</i>	<i>tres</i>	<i>tria</i>	<i>mille</i>	<i>milia</i>
Acc.	<i>unum</i>		<i>unam</i>	<i>duos</i>		<i>duas</i>				
Gen.	<i>unius</i>			<i>duorum</i>	<i>duarum</i>	<i>trium</i>				
Dat.	<i>uni</i>			<i>duobus</i>	<i>duabus</i>	<i>tribus</i>				
Abl.	<i>uno</i>	<i>una</i>								

Hai unha peculiaridade co *mille*. En singular, pódese usar con un nome en calquera caso (Nom., Acc., etc.), pero en plural, *milia*, sempre vai con **Xenitivo**: *milia militum*, pero *mille milites*. A este xenitivo chamábaselle tradicionalmente “partitivo”.

ORDINAIS

Estes ordinais declínanse como adxectivos 2-1-2. (-us, -a, -um)

							
I	primus	primero	primeiro	primo	primeiro	premier	primul
II	secundus	segundo	segundo	secondo	segundo	deuxième	al doilea
III	tertius	tercero	terceiro	terzo	terceiro	troisième	al treilea
IV	quartus	cuarto	cuarto	quarto	quarto	quatrième	al patrulea
V	quintus	quinto	quinto	quinto	quinto	cinquième	al cincilea
VI	sextus	sexto	sexto	sesto	sexto	sixième	al șaselea
VII	septimus	séptimo	sétimo	settimo	sétimo	septième	al șaptelea
VIII	octavus	octavo	oitavo	ottavo	oitavo	huitième	al optulea
IX	nonus	noveno	noveno	nono	nono	neuvième	al nouălea
X	decimus	décimo	décimo	decimo	décimo	dixième	al zecelea
C	centesimus	centésimo	centésimo	centesimo	centésimo	centième	al o sutălea
M	millesimus	milésimo	milésimo	millesimo	milésimo	millième	al o miilea

Úsanse moito:

- Na indicación dos anos: *anno vicesimo tertio*
- Na indicación das horas: *hora nona*.
- Dos libros que compoñen unha obra: *liber septimus*.
- Nomes de reis e gobernantes: *Carolus tertius*.

1. TRADUCE AO GALEGO OU CASTELÁN:

<i>fratres nostri novem horas dormiebant</i>	
<i>serous malus sex cives bonos necavit.</i>	
<i>senex laetus tria milia librorum in villa sua habet.</i>	
<i>Roma regnum unius viri numquam erit.</i>	
<i>vidistine decem naves quae heri advenerunt?</i>	
<i>prima hora Roma discessimus.</i>	
<i>statim tradite mihi duos gladios, pueri!</i>	
<i>de bellis Romanorum centum libros legi.</i>	
<i>erant in insula quattuor magna templa</i>	
<i>septem duces ad septem portas urbis pugnabant.</i>	